

Ak sa môj nárok má posudzovať v tejto krajine - Litva

Za aký druh trestnej činnosti môžem získať náhradu škody?

Náhradu škody môžete získať v prípadoch, ak:

- bola osoba úmyselne pripravená o život,
- došlo k závažnej alebo nezávažnej ujme na zdraví osoby,
- bol spáchaný menej závažný, závažný alebo veľmi závažný trestný čin proti osobnej slobode, slobode sexuálneho sebaurčenia alebo integrite.

Za aký druh ujmy na zdraví môžem získať náhradu škody?

Náhradu škody môžete získať, ak ste utrpeli závažnú alebo nezávažnú ujmu na svojom zdraví.

Môžem získať náhradu škody, ak som príbuzný(-á) obete alebo závislá osoba obete, ktorá zomrela v dôsledku trestného činu? Ktorí príbuzní alebo závislé osoby môžu získať náhradu škody?

Ak násilný trestný čin viedol k strate ľudského života, každá osoba, ktorej súd priznal majetkovú škodu a/alebo nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku násilného trestného činu, má nárok na náhradu škody.

Keď sa náhrada škody vypláti vopred, t. j. pred ukončením trestného konania, právo na náhradu škody sa prizná manželom, deťom, osvojeným deťom, rodičom, adoptívnym rodičom a závislým osobám zosnulého.

Môžem získať náhradu škody, ak som príbuzný(-á) alebo závislá osoba obete, ktorá prežila? Ktorí príbuzní alebo závislé osoby môžu v takomto prípade získať náhradu škody?

Nie. Ak obeť násilného trestného činu prežila, je jedinou osobou, ktorá má nárok na náhradu škody.

Môžem získať náhradu škody, ak nie som štátnym príslušníkom krajiny EÚ?

Áno, ale iba v týchto dvoch prípadoch:

- ste osoba, ktorá má oprávnený a obvyklý pobyt v Litovskej republike alebo v inom členskom štáte Európskej únie,
- táto možnosť je uvedená v medzinárodných zmluvách, ktorých zmluvnou stranou je Litovská republika.

Môžem si uplatňovať nárok na náhradu škody v tejto krajine, ak tu žijem alebo z tejto krajiny pochádzam (toto je krajina môjho pobytu alebo mojej štátnej príslušnosti), dokonca aj vtedy, ak bol trestný čin spáchaný v inej krajine EÚ? Môžem to vykonať namiesto toho, že si budem uplatňovať nárok na náhradu škody v krajine, v ktorej bol trestný čin spáchaný? Ak áno, za akých podmienok?

Nie, náhrada škody sa môže vyplatiť iba za násilné trestné činy spáchané v Litovskej republike.

Musím najskôr nahlásiť trestný čin polícii, aby som si mohol(-la) uplatniť nárok na náhradu škody?

Áno. Na to, aby bolo možné uplatniť si nárok na náhradu škody, sa musí začať predsúdne vyšetrovanie.

Musím počkať na výsledok policajného vyšetrovania alebo trestného konania, skôr než si budem môcť uplatniť nárok na náhradu škody?

Nie, môžete žiadať o preddavkové platby náhrady škody, ešte kým prebieha predsúdne vyšetrovanie.

Musím najskôr požadovať náhradu škody od páchatefa - ak sa potvrdila jeho totožnosť?

Áno. Ak sa nárok na náhradu škody uplatňuje podľa bežného postupu, náhrada škody za majetkovú škodu a/alebo nemajetkovú ujmu sa vám musí priznať rozsudkom súdu. Ak sa vyplatil preddavok náhrady škody, musíte predložiť rozhodnutie alebo uznesenie, ktoré potvrdzuje vaše postavenie občianskeho žalobcu.

Ak nebola zistená totožnosť páchatela alebo páchatel nebol odsúdený, môžem si napriek tomu uplatňovať nárok na náhradu škody? Ak áno, aké dôkazy musím predložiť na podporu svojho nároku?

Áno. V takýchto prípadoch ste povinný predložiť:

- kópiu svojho dokladu totožnosti,
- rozhodnutie alebo uznesenie potvrdzujúce vaše postavenie ako občianskeho žalobcu,
- dokumenty dokladajúce výšku majetkovej škody, ak existujú,
- dokumenty potvrdzujúce skutočnosť uzavretia manželstva, rodinný vzťah alebo závislosť osoby, ak si nárok na náhradu škody uplatňuje príbuzný zosnulého.

Existuje lehota, v rámci ktorej si musím uplatniť nárok na náhradu škody?

Žiadosť o náhradu škody by sa mala podať najneskôr do desiatich rokov odo dňa rozsudku súdu, ktorým sa nariaďuje vyplatenie náhrady za škody vzniknuté v dôsledku násilného trestného činu. Ak osoba zmešká lehotu z presvedčivých dôvodov, je možné ju predĺžiť.

Neexistuje lehota na podanie žiadostí o vyplatenie preddavku náhradu škody.

Na aké straty a výdavky sa vzťahuje náhrada škody?

Náhrada škody sa bude vzťahovať napríklad na:

a) v prípade obete trestného činu:

- majetkovú (inú než psychickú) ujmu:

- *náklady na zdravotnú starostlivosť v prípade zranenia (lekárske ošetrovanie - ambulantná a nemocničná liečba, uzdravenie) **Áno***
- *ďalšie potreby alebo náklady, ktoré vznikli v dôsledku zranenia (t. j. starostlivosť a pomoc, dočasná a trvalá liečba, predĺžená vzdelávacia fyzioterapia, úprava bývania, špeciálne pomôcky atď.) **Áno***
- *trvalú ujmu na zdraví (napr. invalidita a ďalšie trvalé postihnutia)*
  - *stratu príjmu počas lekárskeho ošetrovania a po ňom (vrátane straty príjmov a straty zárobkovej schopnosti alebo zníženia výživného atď.) **Áno***
  - *stratu príležitosti **Nie***
  - *výdavky spojené so súdnym konaním v súvislosti s udalosťou, ktorá spôsobila škodu, ako napríklad poplatky za právne služby, trovy konania) **Áno***
  - *náhradu škody za odcudzený alebo poškodený osobný majetok **Nie***
  - *iné Iné majetkové škody týkajúce sa spáchaného násilného trestného činu, ktoré boli priznané súdom*

- psychickú (morálnu) ujmu:

- *bolesť a utrpenie obete **Áno***

b) v prípade oprávnených osôb alebo príbuzných obete:

- majetkovú (inú než psychickú) ujmu:

- *náklady na pohreb **Áno***
- *náklady na zdravotnú starostlivosť (napr. terapia pre člena rodiny, ambulantné a nemocničné ošetrovanie, rehabilitácia) **Áno, ale len vtedy, ak násilný trestný čin viedol k strate ľudského života***
- *stratu výživného alebo možnosti **Áno, ale len vtedy, ak násilný trestný čin viedol k strate ľudského života***

- psychickú ujmu:

- *bolesť a utrpenie príbuzných alebo oprávnených osôb/náhradu škody pre pozostalých, ak obeť zomrela* **Áno, ale iba vtedy, ak násilný trestný čin viedol k strate ľudského života**

Vypláca sa náhrada škody jednorazovou platbou alebo v mesačných splátkach?

Náhrada škody sa bežne vypláca v plnom rozsahu ako jednorazová platba. Vo výnimočných prípadoch sa môže náhrada škody vyplatiť v splátkach, ale najneskôr do jedného roka od dátumu rozhodnutia o vyplatení náhrady za škody, ktoré vznikli v dôsledku násilného trestného činu.

Akým spôsobom by mohlo moje vlastné správanie v súvislosti s trestným činom, môj záznam v registri trestov alebo nedostatok spolupráce počas súdneho konania, ovplyvniť pravdepodobnosť získania náhrady škody a/alebo jej výšku?

Uvedené okolnosti sú dôležité len vtedy, keď sa zaoberajú otázkou preddavku náhrady škody. Náhrada škody sa neprizná, ak:

- ste stíhaný(-á) za násilný trestný čin alebo máte nevymazaný alebo nezahladený záznam v registri trestov za odsúdenie v trestnom konaní za násilný trestný čin v čase, keď bol násilný trestný čin spáchaný,
- ste viazaný(-á) rozhodnutím súdu v súlade so zákonom Litovskej republiky o predchádzaní organizovanej trestnej činnosti (*Li etuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymas*),
- zneužili ste právo na preddavok náhrady škody za škodu, ktorá vznikla v dôsledku násilného trestného činu.

Akým spôsobom by mohla moja finančná situácia ovplyvniť pravdepodobnosť získania náhrady škody a/alebo jej výšku?

Nebude to mať žiadny vplyv, pokiaľ ide o otázku náhrady škody.

Existujú nejaké ďalšie kritériá, ktoré by mohli ovplyvniť pravdepodobnosť získania náhrady škody a/alebo jej výšku?

Nie.

Ako sa náhrada škody vypočíta?

Náhrada škody sa poskytuje na základe výšky priznanej súdom, ktorá však nesmie presiahnuť uvedené maximálne sumy.

Náhrada škody vyplatená vopred sa vypočíta na základe dokumentov, ktoré ste predložili na podporu majetkovej škody.

Existuje minimálna/maximálna výška náhrady škody, ktorú možno priznať?

V prípade vraždy maximálna výška náhrady škody za majetkovú škodu nesmie presiahnuť 3 800 EUR a maximálna výška náhrady škody za nemajetkovú ujmu nesmie presiahnuť 4 560 EUR.

V prípade závažnej ujmy na zdraví maximálna výška náhrady škody za majetkovú škodu nesmie presiahnuť 3 040 EUR a maximálna výška náhrady škody za nemajetkovú ujmu nesmie presiahnuť 3 800 EUR.

V prípade iných násilných trestných činov maximálna výška náhrady škody za majetkovú škodu nesmie presiahnuť 2 280 EUR a maximálna výška náhrady škody za nemajetkovú ujmu nesmie presiahnuť 3 040 EUR.

Pokiaľ sa náhrada škody za škody vzniknuté v dôsledku násilného trestného činu vyplatí vopred, jej maximálna výška nesmie presiahnuť polovicu výšky uvedených súm.

Očakáva sa odo mňa uvedenie výšky náhrady škody vo formulári na uplatnenie nároku na náhradu škody? Ak áno, dostanem pokyny na výpočet jej výšky alebo v súvislosti s jej inými aspektmi?

Áno, očakáva sa od vás, že uvediete výšku náhrady škody, ktorá sa vypočíta na základe výšky uvedenej v súdnom rozhodnutí alebo podanej občianskoprávnej žalobe.

Ak dostanem náhradu škody za utrpenú stratu z iných zdrojov (napríklad od svojho zamestnávateľa alebo zo systému súkromného poistenia), odráta sa jej výška zo sumy náhrady škody, ktorú mi vyplatí tento orgán/subjekt?

Áno. Sumy, ktoré ste dostali ako náhradu škody z iných zdrojov, sa odpočítajú z náhrady škody.

Môžem získať preddavok náhrady škody? Ak áno, za akých podmienok?

Áno, náhrada škody za škody vzniknuté v dôsledku násilných trestných činov sa môže vyplatiť vopred, ak:

- prebieha trestné konanie vo veci násilného trestného činu a dotknutá osoba sa uzná za súkromného žalobcu,

- bolo vydané súdne rozhodnutie, v ktorom sa konštatuje, že bol spáchaný násilný trestný čin, ale neuplatnil sa nárok na náhradu škody za škody vzniknuté v dôsledku trestného činu alebo žaloba nebola preskúmaná,
- násilný trestný čin spáchala osoba, ktorá nesmie byť stíhaná z dôvodu svojho veku alebo medzinárodnej imunity, alebo osoba, ktorá spáchala trestný čin, už nežije.

Môžem získať doplnkovú alebo dodatočnú náhradu škody (napr. v nadväznosti na zmenenú situáciu alebo zhoršenie zdravotného stavu atď.) po vydaní hlavného rozhodnutia?

Nie, takáto možnosť neprichádza do úvahy.

Aké podporné dokumenty musím predložiť spolu so žiadosťou o náhradu škody?

Pri podaní žiadosti o náhradu škody podľa bežného postupu by vaša žiadosť mala obsahovať tieto dokumenty:

- kópiu vášho dokladu totožnosti,
- prepis konečného rozsudku súdu, ktorý priznáva náhradu škody za majetkovú škodu a/alebo nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku násilného trestného činu,
- vyhlásenie vypracované súdnym exekútorom o tom, že nie je možné vymáhať náhradu škody od páchatel'a okrem prípadov, keď osoba zodpovedná za škodu už nežije.

Pri podaní žiadosti o vyplatenie náhrady škody vopred by vaša žiadosť mala obsahovať tieto dokumenty:

- kópiu vášho dokladu totožnosti,
- dokumenty dokladajúce výšku majetkovej škody,
- rozhodnutie alebo uznesenie potvrdzujúce vaše postavenie ako občianskeho žalobcu alebo konečný rozsudok súdu, v ktorom sa konštatuje spáchanie násilného trestného činu, alebo procesné rozhodnutie, ktorým sa potvrdzuje, že trestné konanie nie je prípustné z dôvodu veku, medzinárodnej imunity alebo smrti páchatel'a,
- dokumenty potvrdzujúce skutočnosť uzavretia manželstva, rodinný vzťah alebo závislosť osoby, ak si nárok na náhradu škody uplatňujú blízki príbuzní alebo závislé osoby zosnulého.

Keď sa žiadosť prijme a spracuje, je potrebné uhradiť správne alebo iné poplatky?

Nie, prijatie a preskúmanie žiadosti je bezplatné.

Ktorý orgán rozhoduje o nárokoch na náhradu škody (vo vnútroštátnych prípadoch)?

O nárokoch na náhradu škody rozhoduje Ministerstvo spravodlivosti Litovskej republiky (*Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija*).

Kam mám odoslať žiadosť (vo vnútroštátnych prípadoch)?

Žiadosť by ste mali zaslať Ministerstvu spravodlivosti Litovskej republiky (Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius, Lithuania; email [✉ ras.tine@tm.lt](mailto:ras.tine@tm.lt)).

Vyžaduje sa moja účasť na tomto konaní a/alebo v čase, keď sa rozhoduje o mojom nároku?

Nie.

Ako dlho (približne) trvá, kým orgán doručí rozhodnutie o nároku na náhradu škody?

Orgán rozhodne do jedného mesiaca od podania žiadosti a všetkých potrebných dokumentov Ministerstvu spravodlivosti Litovskej republiky.

Ak nie som spokojný(-á) s rozhodnutím orgánu, ako ho môžem napadnúť?

Rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Litovskej republiky možno napadnúť v litovskej komisii pre správne spory (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) alebo na regionálnom správnom súde vo Vilniuse (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) do jedného mesiaca odo dňa oznámenia rozhodnutia.

Kde získam potrebné formuláre a ďalšie informácie o tom, ako si uplatniť nárok?

Od Ministerstva spravodlivosti Litovskej republiky alebo útvarov štátom garantovanej služby právnej pomoci (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*) a z webových sídiel (pozri informácie uvedené nižšie).

Existuje osobitná linka pomoci alebo webové sídlo, ktoré môžem využiť?

<https://vgtp.lt/en/>

Môžem získať právnu pomoc (pomoc od právnik) pri príprave na uplatnenie nároku?

Áno, osoba môže požiadať o primárnu právnu pomoc od výkonného orgánu obce, v ktorej má nahlásené miesto pobytu alebo útvarov štátom garantovanej služby právnej pomoci.

Existujú nejaké organizácie na podporu obetí, ktoré mi môžu pomôcť pri uplatňovaní nároku na náhradu škody?

Litovské združenie na podporu obetí trestných činov (*Lietuvos nusikaltimų aukų rėmimo asociacija*) (Valakupių g. 5, LT-10101 Vilnius, Lithuania);

Caritas Lithuania (*Lietuvos Caritas*, <http://www.caritas.lt>, Papilio g. 5, LT-44275 Kaunas, Lithuania).

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 14/03/2019